

Az integrált laboratóriumi működtetés feltételrendszere

Konszenzus dokumentum készül az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete kongresszusának „Fókuszban a laboratóriumi diagnosztika” blokkjában

Az idei, 2015. október 7-9. között, Debrecenben megrendezésre kerülő XXII. Magyarországi Egészségügyi Napok fókuszában a laboratóriumi diagnosztika áll. A tavalyi évben megkezdett folyamatot követve, az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete (EGVE) idei kongresszusán is szervezett egy, az orvosi szakterület problémáit szorosabban feltáró önálló blokkot. Az orvosi laboratóriumi medicina szakterületre nem véletlenül esett a választás, hiszen az egészségügyi területeken működő gazdasági vezetők számára jól ismert napi nehézséget jelent a laboratóriumi vizsgálatok mély alulfinanszírozottsága. Ezen igen innovatív orvosszakmai terület – melynek használata világszerte és hazánkban is extenzíven fokozódik – finanszírozása hazánkban elégtelen, mivel egy „nem karbantartott”, legalább tíz éve nominálértéken befagyasztott „zárt kasszából” történik. Ez a laboratóriumi vizsgálatok mélyen érték alatti finanszírozottságát eredményezi, a laboratóriumokat zömmel üzemeltető kórházak számára pedig komoly finanszírozási nehézséget okoz [1].

A „Fókuszban a laboratóriumi diagnosztika” blokk főszervezője a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság (MLDT). Az MLDT az egyik legnagyobb szakmai múlttal és nemzetközi presztízzsel rendelkező tudományos társaság, hazai és nemzetközi vonatkozásban egyaránt, mely jövőre, 2016-ban ünnepli 70. születésnapját. Az MLDT vezetőségének 2013-as helyzetfelmérése – amelynek célja a magyarországi laboratóriumok megítélésének vizsgálata volt a Társaság tagjai, a laboratóriumokkal dolgozó intézmények vezetői, a társszakmák, valamint a lakosság körében azzal a céllal, hogy az MLDT stratégiáját erre alapozhassák – élesen világított rá arra a paradox helyzetre, hogy bár a Magyarországon működő laboratóriumok technológiai felszereltsége, munkatársainak szaktudása a megkérdezett valamennyi csoport szerint rendkívül magas szinten van, a laboratóriumi medicina szakmai elismertsége méltatlanul alacsony. A szakma kisebb megbecsülésében pedig igen jelentős szerepe van annak, hogy a laboratóriumok folyamatos alulfinanszírozottságban működnek. Bár a laboratóriumi medicina szakma nagy proaktivitással próbálta a mindenkori egészségpolitikát segíteni a kiútkeresésben, részletes koncepcionális javaslat-csomag kidolgozásával a laboratóriumi struktúra, a teszthasználat és a finanszírozás vonatkozásában, az elmúlt 10 év egészségpolitikájában azonban ezek nem szereztek prioritást, és csak minimális részben nyertek befogadást. A fenti helyzet részletes értékelésén

alapulóan fogalmazta meg az MLDT vezetősége működésének következő három évre stratégiai feladatait [1]. A laboratóriumi medicina szakma egyik legnagyobb prioritású célja, hogy a laboratóriumi szakma intenzív, tudatos kommunikációs stratégiával ismertesse meg valós működését, annak értékeit, nélkülözhetetlenségét a betegellátási folyamatokban azért, hogy kikerüljön a szakmát jellemző arcnélküliségből.

Az EGVE és MLDT közös célja a blokk megszervezésével, hogy a valamennyi orvosi szakterület klinikai döntéshozatali tevékenységét segítő orvosi laboratóriumi diagnosztika műhelyeibe reális betekintés tegyünk lehetővé, annak értékére a betegellátási folyamatokban figyelmet irányítsunk. A laboratóriumi szakmai blokk kifejezetten a kórházi gazdasági vezetőknek készült, kimagasló presztízssű laboratóriumi, klinikai és gazdasági szakemberek megszólalásaival.

Dr. Hetyésy Katalin az Orvosi laboratórium szakmai kolégium tanácsának elnöke, címzetes egyetemi docens, a győri Petz Aladár Megyei Oktató Kórház minőségirányítási igazgatóhelyettese helyzetképet ad a hazai laboratóriumok ellátórendszeréről, azok kimagasló technológiai és módszertani felkészültségéről, informatikai komplexitásáról és a szakterület művelőinek tudományos eredményességéről, rendszerszervezői eredményeiről, párhuzamba állítva azt a szakma csekély anyagi megbecsülésével.

A laboratóriumi diagnosztikai szolgáltatók szakmai kötelezettségeit állítják párhuzamba a finanszírozás elégtelenségével az egyik legösszetettebb hazai kórházkomplexum gazdasági igazgatója és laboratóriumi szakmavezetője közös előadásukban. Az orvos végzettségű és kórházi kontrollingban is kimagaslóan tapasztalt Dr. Molnár Andrea, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak gazdasági igazgatója a kórházi gazdasági vezetők aspektusából, míg Dr. Ajzner Éva, az MLDT elnöke, a Debreceni Egyetem egyetemi magántanára, a kórház laboratóriumi diagnosztikai szakterületet vezető főorvosa mutatja be a terület szakmai kötelezettségeit.

A laboratóriumi finanszírozás elégtelenségéből való kitörési lehetőségekről Dr. Dózsa Csaba, a Miskolci Egyetem docense beszél egészség-gazdaságtani elemzői szemlélettel. Mivel a laboratóriumi diagnosztika szinte észrevétlenül hálózta át a betegellátás minden szegmensét így nagy klinikai szakmák vezetői klinikusai, Prof. Molnár Zsolt, az SZTE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének igazgatója és Prof. Tomcsányi János a Budai Irgalmasrendi Kórház Vezető Kardiológusa mutatják meg az EGVE gazdasági vezetőinek, hogy a laboratóriumi diagnosztika mennyire nélkülöz-

hetetlen és alapvető napi munkájukhoz. Majd Kappelmayer János professzor úr világít rá a jó laboratóriumi diagnosztika teljes betegellátásban való hatására, ami nemcsak, hogy gazdaságos, de sok esetben egyértelmű egészségnyereség generáló hatása is van. Teszi ezt konkrét, a gazdasági vezetők számára is érthető klinikai példákon keresztül.

A laboratóriumi szakmai blokk workshop-pal zárul. A meghívottak – gazdasági- és főigazgatók, laboratóriumi és klinikai szakemberek, országos laborszakmai koncepciót

készítők – a nap folyamán elhangzottak figyelembevételével listába gyűjtik azokat a kórházvezetői, üzemeltetési és orvosszakmai feltételeket, melyek egy régió több egészségügyi intézményének laboratóriumi diagnosztikáját biztosító integrált laboratóriumok kialakításához szükségesek. A tervek szerint elkészülő anyag az integrált laboratóriumi működtetés feltételrendszerét tartalmazó konszenzus-dokumentumként kerül majd az IME – Az egészségügyi vezetők szaklapja következő számában publikálásra.

Dr. Seres Erika
Bács-Kiskun Megyei Kórház Központi Klinikai
Laboratóriumának vezető főorvosa

Dr. Ajzner Éva
Szakmai Kollégium Orvosi Laboratóriumi Tanács tagja
Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság elnöke

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] Kovács LG, Ajzner É, Liszt F: A magyar laboratóriumi diagnosztika helyzete, IME – Az egészségügyi vezetők szaklapja, 2014, XIII. évf 6. szám. pp. 56-59.

Az egészséges ivóvíz biztosításához szükséges laboratóriumi fejlesztések megvalósítása a népegészségügyben

2015.03.04-én elindult az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (OTH) „Az egészséges ivóvíz biztosításához szükséges laboratóriumi fejlesztések megvalósítása a népegészségügyben” című, KEOP-1.5.0/15-2015-0001 azonosítószámú projektje, melynek eredményeként a lakosság által fogyasztott ivóvíz minőségének ellenőrzése kiterjeszhető az újonnan megjelenő kockázati tényezőkre is. A megvalósítandó eszközpark fejlesztéssel elérhetővé válik a meglévő vizsgálati kapacitások bővítése, valamint az új ivóvíz jellemzők vizsgálata. A projekt az Európai Unió támogatásával, a Környezet és Energia Operatív Program részeként, a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg, összesen 1,708 milliárd forint ráfordítással.

Ivóvizeink biztonságát a korábban ismert szennyezőanyagok mellett új típusú, nem jól jellemzett kockázatú kémiai és mikrobiológiai szennyezések veszélyeztetik. Ennek feltárása és az egészséges ivóvíz rendelkezésre állásának biztosítása minden állampolgár részére az országnak az Alaptörvényben és az európai uniós jogrendben is rögzített kötelezettsége.

Magyarországon a 201/2001. Korm. rendelet tartalmaz előírásokat az ivóvíz minőségi követelményeiről és annak ellenőrzési rendjéről. Magyarországnak, mint az Európai Unió tagállamának harmonizálnia kell hatályos rendelkezéseit az Unió irányelveiben foglalt követelményekkel is. A 2013/51/EURATOM irányelv rendelkezik a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védekezés követelményeiről.

Az eszközpark-fejlesztéssel csökkenthetők a lakosság ivóvízzel kapcsolatos közegészségügyi, járványügyi kockázatai, gyorsabban megelőzhetővé válnak az esetlegesen kialakuló veszélyhelyzetek. Ezáltal jelentősen csökkenteni lehet a megbetegedések számát, hiszen a korai, megfelelő szintű felismerés segítheti a gyorsabb reagálást, ezáltal kisebb teher nehezedik a munkából kieső állampolgárok részéről a társadalombiztosítás rendszereire. Továbbá az ivóvíz hatósági laboratóriumi ellenőrzése segítségével megelőzhetővé, jelezhetővé válnak a nem megfelelő minőségű ivóvíz fogyasztásából adódó, hosszú távon kialakuló egészségkockázatok is.

A projektről bővebb információt a www.antsz.hu oldalon olvashatnak.